ב) [תוספתא

פ"ח ה"ד], ג) [תוספתח זכחים פי"ח ה"ד וע"ש],

קעה א מיי׳ מהלי

מקדש הלי"ב: קעו ב ג ד מיי' פ"ה מהל' שאר אבות בטומאה הל"ז:

קעו ה מיי פ״ח מהלי מפלה הלי יא תפלה הלי יא תפלה היד] סמג עשין יט טוש"ע או"ח סי' נג סעיף ו נוברב אלפס פרק הקורא חת המגילה דף רעג.]: פ"ה מהלי קעח וז מיי׳ כלי מקדש הלט"ו: קעם ח ט מייי פי"ג מהלי כלים הלכה

גליון הש"ם נמ' התורה העירה. עיין לקמן דף קיח ע"ב חוס" ד"ה אין יד:

שימה מקובצת

ל] דכתיב ויעמידו את הלוים: 3] שליח צבור -לכל צרכיהם לתקוע שופר פרנס ולירד לפני התיבה ולהתפלל. משיביא וכו׳: ג] אשר יפול מהם אל תוכו הס״ד: ד] בין רגלי הכהנים . היו עומדים וצוערי לוים שרץ ביד שבגבו דלא אמר יד: [1] לא כ״ש אבל למאי דפרישית דה״א תוכו של זה: 1] ונקט חרדל משום דמדרבנז מקבל נמי משום דבחרדל איכא טובא ראשון ושני הקשה רבינו אפרים:

רבינו גרשום ויהי ראחד למחצרים דנפסלין קראה מאי י בקול שנאמר ויהי כאחד כלומר שמרתתין ידיו מחמת זקנה: בעל קרי מחמת זקנה: בעל קרי שטבל ולא הטיל מים. כלומר ולא הטיל מים קודם לכן לכשיטיל מים לאחר טבילה טמא דאמרינן עם מי רגלים י יוצא קרי: ר' יוסי אומר בחולה ובזקן טמא. כלומר שלא היה בו כח כשראה קרי שיצא קרי כולו בפעם יצא עם מי רגלים: בילד טהור. כלומר בילד אע״פ שלא הטיל מים קודם טבילה אע״פ כן טהור דאמרינן כי ראה קרי ראה כולו דיצא בכח: שליח צבור. פרנס: ואידך לוצח שאוי. כלומר שהיו מחזיקים ברמחים. איכא דאמרי ר' היא. כלומר הא דאמרינן מאימתי כשר לעבודה משיביא שערות אבל . אחיו הכהנים מניחיז אותו דר' אמר אומר אני עד שיהא בן עשרים והכי . ב׳ שערות והאי דאמר א׳ אני עד שיהא בן עשרים אני כו יש הא בן כשו ב דאין אחיו הכהנים מניחין אותו: ואיכא דאמר ר' אית ליה דפסול מדרבנן דת״ק והוא אומר עד שיהא בן . עשרים והא דאמרינז כשר

נתמלא וקנו ראוי ליעשות שליח ציבור ולירד לפני התיבה ולישא את כפיו. תימה דבפ׳ הקורא את המגילה (מגילה דף כד.) אמרינן קטן קורא בתורה ואינו פורס על שמע ולא יורד לפני התיבה ולא נושא את כפיו משמע הא הביא שתי שערות יורד לפני

התיבה ונושא את כפיו ויש לומר דכשהביא ב' שערות יכול לירד לפני התיבה אבל ליעשות שליח ליבור קבוע או להתפלל בתעניות ובמעמדות אינו נעשה עד שיתמלא זקנו כדאמרי׳ במסכת תענית (דף טו.) אין מורידין לפני התיבה אלא זקן ורגיל וא"ת דבסוף לולב הגזול (סוכה דף מב.) משמע דאפילו קטן נושא את כפיו דאמרינן קטן שיודע לישה חת כפיו מחלקין לו תרומה בבית הגרנות ובקונטרס פירש לאו דוקא קטן אלא מיירי כשהביא שתי שערות ולא משמע הכי אלא קטן ממש דומיא דקטן היודע לדבר אביו מלמדו תורה והיודע לשחוט אוכלין משחיטתו דמוקי לה בגדול עומד על גביו וי"ל דהא דהטן נושה את כפיו היינו עם הגדולים כדאמרינן גבי שיר בין רגלי ה הלוים היו עומדין י ולערי הלוים היו נקראים בפ' אין בערכין (ערכין יג:) אבל בפני עלמו אינו נושא את :כפיו עד שיביא ב׳ שערות

רגבן מהור. היינו דלא מיטמא מגבו אבל אם נטמא מתוכו נטמא נמי גבו ומטמא אחרים כדאמרינן בת"כ מרובה מדת דלטמא מליטמא שכלי חרס מטמא אחרים מאחוריו ואינו מיטמא מאחוריו ואמרינן נמי בפרק על אלו מומין (בכורות דף לח.) כלי חרס נטמא תוכו נטמא גבו ונראה דגבו טהור אפילו נגע שרך ביד (ג) 🗗 שבו דלא אמר יד להכנים בכלי חרם והא דפריך בריש העור והרוטב (לקמן דף קיח.) ואימא יד להוליא אבל להכנים לא ומשני יד יתירא כתיב תנור וכירים יותך טמאים הם וטמאים יהיו לכם לרבות את הידות ה"ק לרבות את הידות להוציא ואייתר יד דורעים להכנים אבל יד דתנור וכירים לא מכנים כדמשמע בתוספתא דכלים דאמר אין טומאה לכלי חרם אלא מאוירו (ד) ובהיסט לי (הזב) ע"ג אבן מסמא ולא חשיב שיש לו טומאה מידו ועוד דקרא דמטהר כלי חרס המוקף למיד פתיל משמע אפילו יש לו ידיס0: אן אינו אלא אם כן נגע. וא"ת והא מדכתב רחמנא תוכו

כח: ולח הטיל מים. קודם טבילה: לכשיטיל מים טמח. שמח נשאר בפי האמה לחלוח קרי ויולא עם מי רגלים ושכבת זרע מטמאה ווהי כאחד למחצצרים ולמשוררים להשמיע קול אחד: עד שיזקין עד כמה אמר רבי אלעא אמר ר' חנינא אעד שירתת יתנן התם בעל קרי שמבל ולא המיל מים לכשימיל ממא ר' יוֹסי אומר יבחולה ובזקן ממא בילד ובבריא מהור ילד עד כמה אמר רבי אלעא אמר רבי חנינא יכל שעומד על רגלו אחת וחולץ מנעלו ונועל מנעלו אמרו עליו על רבי חנינא שהיה בן שמונים שנה והיה עומד על רגלו אחת וחולץ מנעלו ונועל מנעלו אמר רבי חנינא חמין ושמן שסכתני אמי בילדותי הן עמדו לי בעת זקנותי ת"ר יהנתמלא זקנו ראוי ליעשות שליח ציבור ולירד לפני התיבה ולישא את כפיו יימאימתי כשר לעבודה משיביא שתי שערות רבי אומר אומר אני עד שיהא בן עשרים א"ר חסדא מ"מ דרבי דכתיב ויעמידו [את] הלוים מבן עשרים שנה 2 יויעמידו ומעלה לנצח על מלאכת בית ה' ואידך לנצח שאני והא האי קרא בלוים כתיב כדר' יהושע בן לוי סדאמר רבי יהושע בן לוי בעשרים

ליה ואיכא דאמרי רבי אית ליה פסול מדרבנן

והא רבגן היא ולכתחלה הוא דלא אבל

דיעבר עבורתו כשרה: **כותני'** ישהור בכלי

חרש ממא בכל הכלים מהור בכל הכלים ממא בכלי חרש: **גבו'** ת"ר מייאויר כלי

חרש ממא וגבו מהור אויר כל הכלים מהור

וגבן ממא נמצא מהור בכלי חרש ממא בכל

הכלים מהור בכל הכלים ממא בכלי חרש

מנהני מילי דת"ר תוכו ואע"פ שלא נגע אתה

אומר אע"פ שלא נגע או אינו אלא אם כז

. נגע רבי יונתן בן אבטולמום אומר נאמר

יתוכו לשמא ונאמר תוכו לישמא מה תוכו

האמור לשמא אע"פ שלא נגע אף תוכו האמור

ליטמא אע"פ שלא נגע והתם מנלן אמר רבי יונתן ייהתורה העידה על כלי חרם

וארבעה מקומות נקראו כהנים לוים וזה אחד מהן יוהכהנים הלוים בני צדוק ת"ר יאיש מזרעך לדורותם מכאן אמר רבי אלעזר יקטן פסול לעבודה ואפי תם מאימתי כשר לעבודה משיביא שתי שערות יאבל אחיו הכהנים אין מניחין אותו לעבוד עד שיהא בן כ' איכא דאמרי הא רבי היא ואפי' פסול דרבנן לית

ויהי כאחד. אפילו זקנים במשמע: קול אחד. שלריכין לבשם את

קולם שיהח נרחה כקול אחד: שירתת. ידיו ורגליו רותתין מאין

בכל שהוא אפילו בכעין חרדל כדתנן

במסכת נדה (דף מ.): בילד ובבריא

טהור. דמעיקרא נפיק כוליה: שליח

ליבור. לכל לרכיהם לתקוע שופרים

ולנדות (ה) ולמנות פרנס: משיביה

שתי שערות. אבל קטן לא דכתיב איש

מזרעך כדלקמן: לנלח שחני. דמשמע

לעבוד עבודות כבדות הלריכות נילוח:

והא האי הרא בלוים כתיב. ואמרו

בהוח) דאין נפסלים אלא בקול: ווה אחד

מהם והכהנים הלוים בני לדוק. דע"כ

לדוק כהן הוה וקרי להו לבניו לוים על

שם שתשבט לוי הם. ואני שתעתי

לשון לוים שמשים כמו (במדבר יח)

וילוו עליך וגו׳: איש ולא קטן.

דהכי משמע איש הוא דבעי מומא

לאיפסולי ואשר יהיה בו מום לא יגשמי הא קטן אפילו תם לא יגש: אבל (כ) אין אחיו הכהנים. הוא דאין מניחין אותו אבל רבנן לא פסלוהו: איכא דאמרי הא רבי היא. דאמר לעיל אומר אני עד שיהיה בן כ' ואשמועינן הכא דרבי גופיה לא פסיל ליה בדיעבד ואפילו מדרבנן אלא שאין אחיו הכהנים מניחין אותו לכתחלה: ואיכא דאמרי לרבי פסול מדרבנן. :'הפילו בדיעבד עד שיהא בן כ והא. מתניתין דמכשיר ליה אלא שאין אחיו הכהנים מניחין אותו רבנן היא ואשמעינן דאפילו רבנן מודו דלכתחלה לא והא דמכשרו לעיל בדיעבד: אויר. הגיע טומאה לאוירו ולא נגעה: וגבו טהור. אפילו נגעה טומאה בגבו אינו מהבל טומאה בכך: אויר כל הכלים טהור. כל זמן שלא נגעה בהן הטומאה אע"פ שנתלית באוירו: מוכו. וכל כלי חרם אשר יפול מהם שוגו': נאמר חוכו לטמא. כשהכלי מטמא אוכלין שבתוכו דכתיב (ויקרא יא) כל השר בתוכו יטמה: ונחמר תוכו ליטמה. כשהכלי מקבל טומאה מן השרץ דכתיב כל אשר יפול מהם אל תוכו: מה תוכו האמור לטמא אע"פ שלא נגע. הכלי

למה שבתוכו הוא מטמא כל אוכלין

ומשקין הנתונין באוירו כדמפרש לקמיה:

אף סוכו האמור. לענין הורדת

טומחה לכלי: אע"פ שלח נגעה. טומחה

בו: העידה. דכתיב כל אשר בתוכו:

ה) יבמות פו: בכורות ד. וממיד כו.ז. ו) ומוספתה ייל הי"ב], ז) [נדה יו.], "ל הי"ב], ז) [נדה יו.], (ע"ל], ע) [ויקרל כאן, י) נ״א ושוערי. רש״ל, ר"מ מ"ז, ל) [וע"ע תו׳ שבת טו. ד״ה ה״ג רש"י ותום' בכורות לח. ד"ה הרי], מ) ר"מ, נ) [ל"ל לפרישית], **ס**) [עי' תוס' שבת לא. ד"ה אי לענין

תורה אור השלם 1. וַיְהִי כְאֶחֶד לַמְחַצְּרִים וְלַמְשֹׁרֲרִים לְהַשְׁמִיע קוֹל אֶחָד לְהַלֵּל וּלְהֹדוֹת לְיָנֶ וּכְהָרִים לַיְנֶ וּכְהָרִים בָּחֲצֹצְרוֹת וּבִמְּי י ובמצלת בַּוֶבְבְּר ווֹג וּבְּבְּרְבְּיִנִים וּבְכַלֵי הַשִּׁיר וּבְהַלֵּל לַיִי רי מור רי לעולם חחדו יָרָבָּיִת מָלֵא עָנָן בֵּית יְיָ: וְהַבַּיִת מָלֵא עָנָן בֵּית יְיָ:

דברי הימים ב ה יג 2. וּבַשָּׁנָה הַשַּׁנִית לְבוּאָם 2. ובַשְּׁבֶּיתוֹשֵׁבִּית הָאֱלֹהִים אָל בֵּית הָאֱלֹהִים לִירוּשָׁלֵם בַּחֹרֶשׁ הַשַּׁנִי יו וַדְשׁ ייִאר זְרְבָּבֶל שְׁאַלְתִּיאֵל ייי יוֹצִדּר ייניאַל וְיֵשׁוּעַ יוֹצְדָק וּשְׁאָר אחיר הַבּהֲנִינוּ יָּבְּיָלְ יִּשְּׁאָּוּ אָנֵיּיָם הַכּּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְכָּל הַבָּאִים מֵהַשְׁבִי יְרוּשְׁלֵם וַיַעַמִידוּ אֶת הַלְוִיִם מִבֶּן ֶּעֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה לְנַצֵּחַ עַל מְלֶאבֶת בֵּית עזרא ג ח

יָיָ: 3. וְהַבּהָנִים הַלְוִיִּם בְּנֵי משמרת מקדשי בתעות בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵעְלֵי הַמְּה יִקְרָבוּ אֵלִי לְשְׁרְתֵנִי וְעָמִָרוּ לְפָנֵי לְהַקְּרִיב לִי חַלֶּב וְדָם נְאָם אֲדֹנֶי אֱלֹהִים: יחזקאל מד טו 4. דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן לַאמר אָישׁ מִזְּרְעָךּ לְדֹרֹתָם אָשֶׁר יִהְיֶה בוֹ מוּם לא אָשֶׁר יִהְיֶה בוֹ מוּם לא לְהַקָּרִיב לֶחֲם ַּאָרֶ בּ יְּלִיּאָרְ בּ עֶּשֶׁבּ אֱלֹהָיו: ויקרא כא יז 5. וְכָל בְּלִי חֶרֶשׁ אֲשֶׁר יִפֹּל מֵהֶם אֶל תּוֹכוֹ כֹּל אשר בתוכו יטמא ואתו

הנהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה שליח לבור וכו' ולהמנות פרנס. נ"ב כ"כ התוס' בפ' הקורא עומד ע"ש פרש"י: ותיכת אין נמחק: (ג) תום' ד"ה וגבו וכו' אפי׳ נגע שרן ביד שבגבו דלה: (ד) בא"ד ונהיסט הוב. נ"ד מי אמי נול גדי ליב פיי מפיי על גבי אבן מסמא ועיין בערוך ערך אבן מסמא ובר"פ דס הנדה ובפ' תינוקת בדף סט ע"ב ועיין עוד ריש פ' ר"ע: (ה) ד"ה אלא וכו' האיך לדרוש הפסוק ומאי למדרש מהוא הס"ד:

מוסף רש"י

לכשיטיל טמא. דנשתייר מן הקרי ויולא עכשיו ואט"ג דלא נפיק בהרגשה הואיל ומעיקרא איעקר נהרגשה (נדה מג.). בני צדוק. ולדוק כהן הוה צדוק. ולדוק כהן הוה וקרא לבניו הלוים (יבמות יוקנט לפניו הסוים (בנוות פו:). התורה העידה על כלי חרם. כל אשר נמוכו

ואפילו ולא תוך תוכו שמע מינה דמקבל טומאה מאוירו וי״ל דאפילו לא מקבל טומאה מאוירו כיון דמטמא אחרים מאוירו אנטריך שפיר לאוכלים הנתלים חוך חוכו דטהורין ומיהו קשה מדכתיב תוכו של זה ולא תוכו של אחר ש"מ דמטמאין מאוירן וי"ל דה"א אם אינו ענין ליטמא תנהו ענין לטמא תוכו של זה מטמא אחרים מאוירו ולא חוכו של אחר אי נמי ה״א חוכו של זה מקבל טומאה במגע ולא חוכו של אחר ולא יקבלו טומאה שאר כלים אפילו במגע אלא מגבן ₪ (ולי נראה דקרא קמא [הוי] מוקמינן שמקבל טומאה מאויר ולא דרשינן חוכו של זה ולא חוכו של אחר אלא [בתר] (במרא) דקיימא לן מקרא אחרינא שמקבל טומאה מאוירו) (גליון): אלא א"ב גגע. וחוכו דכתב רחמנא ע"כ למעוטי גבו וא"ח והא מקרא דלמיד פחיל נפקא ועוד הקשה הר"י כהן אם כלי חרס אינו מקבל טומאה מאויר למה לי הוא דכחיב גבי למיד פחיל למימר הא שאר כלים אפילו מוקפות למיד פתיל טמאים הא כיון דכלי חרס אינו מטמא מאוירו תו ליכא למעבד ק"ו שלא יהו שאר כלים מיטמאין מגבן אלא מתוכן ובנגיעה ומיהו לשינויא קמא שפירשנו לעיל דה"א אם אינו ענין ליטמא תנהו ענין לטמא אתי שפיר דאכתי איכא ק"ו שלא יהו שאר כלים מיטמאין מגבן ומה כלי חרס שמטמא אחרים מאויר אינו מקבל טומאה מגבו שאר כלים לא כ"ש אבל 🏾 למה 🌣 דפריך דה״א תוכו של זה מקבל טומאה במגע ולא תוכו של אחר קשה וי״ל דכל כמה דלא ידעינן דכלי חרס מיטמא מאוירו לא מאינן למידרש מכל כלי פחוח הא דדרשינן בסמוך איזהו כלי שטומאחו קודמת לפתחו והשתא ודאי לא היינו יודעים היאך לדרוש הפסוק 🖘: התורה העידה עד כדי חרם ואפי' מדא חרדד. לפי מה שמפרש ר"ת דאין אוכל מקבל טומאה מדאורייתא פחות מכבילה לא נקט חרדל דוקא אלא כלומר ואפילו מלא ביצים ונקט חרדל משום דמדרבנן מקבל טומאה בכל שהוא ש הקשה רבינו אפרים מנלן דהיינו מטעם אויר דלמא הוי מטעם שכלי חרם מלרף כשכולן נוגעין זה בזה ונוגעין בכלי אבל נתלים באויר לא וכ״ת אם כן לירוף דכתיב

גבי קדשים למה לי דדרשינן (פסחים דף יט.) כף אחת הפסוק עשה לכל מה שבכף אחת אינטריך משום כלי שטף ויש לומר מדכתיב

הכא כל משמע אפילו נחלה באויר ועוד התם דרשינן לירוף מדכחיב אחת משמע שהכף מלרף ועשה לכל אחת אבל הכא לא כחיב אחת: היא דאמרי מאימתי כשר לעבודה משיביא ב׳ שערות: לכתחלה הוא דלא. כלומר לרבנן אע״פ שאומרין כשר משיביא ב׳ שערות אעפ״כ לכתחלה אין אחיו הכהנים מניחין אותו וכו׳. מנהני מילי דאויר כלי חרס טמא אע״פ שלא נגעו אוכלין בכלי חרש אלא באויר טמאין דת"ר תוכו אע"פ שלא נגע הטומאה אלא באויר (אוירו) טמא אתה אומר אע"פ שלא נגע או אין טמא אלא אם כן נגע בכלי חרש נאמר תוכו ליטמא כלומר כלי חרש עצמו ונאמר תוכ לטמא אוכלין שבתוכו מה לטמא אע״פ שלא נגע אמרי טמא כדחזינן בחרדל שאמצעי טמא מאויר כלי חרש מכלל דאוירו טמא ומטמא האוכלין מאויר: